Gemeente Geertruidenberg

Raadsvoorstel

Zaaknummer : 20240506119111

Aan	: Raad van Geertruidenberg
Raadsvergadering	: 11 juni 2024
Agendanummer	:
Onderwerp	: Criteria vluchtelingenopvang
Portefeuillehouders	: H.H.M. de Jongh
	: M. Witte

Voorstel

1. De voorgestelde criteria voor vluchtelingenopvang (Bijlage I) vast te stellen en als uitgangspunt te nemen voor locatiekeuze;
2. In de turap een bedrag van €36.000 op te nemen en deze te dekken uit de reserve ontheemden.

Samenvatting
De gemeente Geertruidenberg staat voor de wettelijke opgave om opvang te realiseren voor zowel Oekraïense ontheemden als asielzoekers. Om tot een zo goed mogelijke invulling van deze opgave te komen is een zorgvuldig participatietraject doorlopen. De criteria voor vluchtelingenopvang zijn hier het resultaat van. Door deze vast te stellen, stellen we kaders voor vluchtelingenopvang en kunnen we op zoek gaan naar een geschikte locatie of locaties.

Inleiding
Op 1 februari 2024 is de Wet ‘gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen’ (Spreidingswet) in werking getreden. De wettelijke opgave voor de gemeente Geertruidenberg is het realiseren van 125 plekken voor asielopvang. Daarnaast hebben gemeenten de wettelijke taak om Oekraïense ontheemden op te vangen. Onder het staatsnoodrecht kregen burgemeesters de wettelijke taak om zorg te dragen voor de opvang en verzorging van vluchtelingen uit Oekraïne. Voor de gemeente Geertruidenberg gaat dit vooralsnog om een opgave van 90 opvangplekken. De opvang van vluchtelingen in het Hoge Veer loopt op termijn af. Zodoende moeten we naast asielopvang ook op zoek naar alternatieve opvang voor minimaal 90 Oekraïense ontheemden.

Om te komen tot een geschikte opvanglocatie om te voorzien in onze wettelijke opgave lopen we twee sporen. Enerzijds zijn we samen met inwoners, ondernemers en andere betrokkenen in onze gemeente in gesprek gegaan om te komen tot criteria voor opvanglocaties. Anderzijds gaan we op zoek naar alle mogelijke locaties in onze gemeente. In dit voorstel leggen we de vast te stellen criteria voor opvang aan u voor.

Gezien de recente ontwikkelingen in het nieuwe regeerakkoord, waar wordt gesproken over het intrekken van de Spreidingswet, zal bij het aanwijzen van de opvanglocatie de raad de keuze gegeven worden om de te huisvesten doelgroepen te bepalen. Vooralsnog wordt het traject om te komen tot een definitieve opvanglocatie in de gemeente Geertruidenberg doorgezet, maar de te huisvesten doelgroep wordt later definitief ingevuld.

Bijdrage aan maatschappelijke opgave / strategische doelstelling / beoogd (maatschappelijk) effect
Door op de beoogde manier te komen tot een opvanglocatie voldoen we aan onze wettelijke taak en dragen we bij aan de opgave wonen. We creëren woonruimte voor de juiste doelgroep op de juiste plaats. Dit doen we op een zorgvuldige manier samen met onze inwoners.

Argumenten
1.1 Zorgvuldige aanpak vereist
De gevoeligheid van het onderwerp vluchtelingenopvang vraagt om een zorgvuldige aanpak. Door te starten met het opstellen van criteria samen met alle stakeholders in onze gemeente komen we tot breed gedragen criteria voor vluchtelingenopvang. Dit is het startpunt voor het beoordelen van locaties die mogelijk geschikt zouden kunnen zijn voor opvang.

1.2 Input lokale gemeenschap

Tijdens de verschillende participatiebijeenkomsten en via de online enquête hebben inwoners en ondernemers zorgen en kansen met de gemeente gedeeld waar het gaat om veiligheid, fysieke aspecten en sociale aspecten met betrekking tot vluchtelingenopvang. De werkgroep, bestaande uit een vertegenwoordiging van inwoners uit alle drie de kernen en betrokken ambtenaren, heeft deze zorgen en kansen gecategoriseerd en geprioriteerd om te komen tot criteria voor vluchtelingenopvang. Door deze criteria vast te stellen zorgen we ervoor dat we de input vanuit de lokale gemeenschap een prominente plek geven in het proces om te komen tot vluchtelingenopvang. Naast het verwerken van de input in de lijst met criteria zal de input uit de verschillende bijeenkomsten worden verwerkt in een Q&A en werkafspraken die gemaakt worden wanneer een concrete locatie in beeld komt. Zie bijlage II voor een uitgebreid verslag van het participatietraject.

Kanttekeningen

1.1 Locaties voldoen mogelijk niet aan alle criteria

De criteria zijn opgesteld met ‘de ideale opvanglocatie’ in gedachten. Gezien de schaarste aan locaties in onze gemeente is het denkbaar dat de locaties die worden opgehaald niet volledig zullen voldoen aan alle criteria. Alle locaties zullen worden gerangschikt aan de hand van de vastgestelde criteria. De locaties die hier het meest aan voldoen zullen worden voorgesteld als mogelijke locaties voor vluchtelingenopvang.

1.2 De nood voor opvangplaatsen is hoog

We worden regelmatig gevraagd naar de mogelijkheden om (nood)opvang te realiseren in onze gemeente. Doordat we werken aan een structurele oplossing, kunnen we in gesprek blijven. Het risico bestaat echter dat we worden ingehaald door de tijd en dat we in de loop van dit proces toch worden aangewezen en gevraagd om sneller (nood)opvang te realiseren.

Financiën

In de turap is een budget van €36.000 voor inhuur derden en burgerparticipatie opgenomen, deze wordt gedekt uit de reserve ontheemden.

Het streven voor de realisatie van een opvanglocatie is dat dit voor de gemeente budgettair neutraal plaatsvindt. Dat wil zeggen dat we ons inzetten om de realisatie van een opvanglocatie binnen de rijksmiddelen en de reserve ontheemden die we hebben opgebouwd vanuit de rijksmiddelen voor opvang. Om dit te kunnen monitoren is een apart grootboeknummer aangemaakt. Wanneer concrete locaties in beeld komen worden de financiële gevolgen hiervan per locatie in beeld gebracht.

Communicatie

Kernboodschap:

We weten dat de opvang van asielzoekers en Oekraïense ontheemden een complex maatschappelijk vraagstuk is dat veel mensen bezighoudt. We hechten waarde aan de kennis en mening van onze inwoners. Daarom betrekken we inwoners vroegtijdig in het proces dat we doorlopen om aan onze wettelijke taakstelling te voldoen.

Het proces ziet er als volgt uit:
Fase 1: Opstellen criteria voor opvang/opvanglocaties (maart-juni 2024)
Fase 2: Zoeken van locatie(s) o.b.v. opgestelde criteria (juni-augustus 2024)
Fase 3: Realiseren opvanglocatie (september 2024 en verder)
Fase 4: Exploiteren opvanglocatie (opening/evaluatie/afbouwlocatie-sluiten)

Participatietraject

We betrekken de gemeenteraad, inwoners en ondernemers bij het vaststellen van criteria waaraan een opvanglocatie (of opvanglocaties) moet voldoen. Denk hierbij aan veiligheid, sociale – en ruimtelijke aspecten. Het proces om te komen tot geschikte locaties is gestart in april 2024. We organiseerden drie participatie bijeenkomsten waar inwoners en ondernemers zijn uitgenodigd om mee te denken, te praten, vragen te stellen en zorgen te delen. Naast de participatiebijeenkomsten konden inwoners hun mening geven via een online vragenlijst.
Een werkgroep, bestaande uit inwoners en ambtenaren, heeft aan de hand van alle opgehaalde input een overzicht gemaakt met criteria. Aan de hand van dit overzicht, worden vervolgens door de gemeenteraad de criteria vastgesteld en vormen die de kaders van waaruit we op zoek gaan naar geschikte locaties voor de opvang van asielzoekers en Oekraïense ontheemden.

Om te komen tot een passende locatie (of locaties) betrekken we inwoners en ondernemers van de gemeente. Met de kennis en meningen vanuit onze gemeenschap gaan we aan de slag met deze maatschappelijke opgave, om voor iedereen een veilig thuis te creëren.

Inclusieve samenleving

Iedere inwoner van de gemeente Geertruidenberg is uitgenodigd om zijn of haar mening met de gemeente te delen. Zowel fysiek als digitaal tijdens een van de participatiebijeenkomsten of via de online enquête. Daarnaast is de Adviesraad Sociaal domein gevraagd om hun opmerkingen/aanvullingen met betrekking tot criteria voor opvang met ons te delen. Deze hebben wij tot op heden nog niet ontvangen, deze zullen voor de raadsvergadering van 4 juni gedeeld worden inclusief inhoudelijke reactie van het college.

Uitvoering
Na vaststelling van de criteria voor opvang wordt de mailbox geopend om locaties voor opvang op te halen. Zodra de locaties zijn opgehaald worden de locaties afgewogen aan de hand van deze criteria en een onderzoek naar haalbaarheid. Hieruit volgt een lijst met potentiële locaties. De meest geschikte locatie(s) zal aan u worden voorgelegd samen met een bestuursovereenkomst waarin de criteria (deels) zijn verwerkt om te komen tot realisatie van vluchtelingenopvang tijdens ‘de raad debatteert’ en ‘de raad besluit’.

Bijlagen
Bijlage I – Criteria voor opvang gemeente Geertruidenberg
Bijlage II – Verslag participatietraject opvang

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij vaststelling aan.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Geertruidenberg,

de secretaris a.i.,	de burgemeester,
R. Brekelmans	M. Witte

De raad van de gemeente Geertruidenberg;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Geertruidenberg.

Besluit:
De raad besluit:

1. De voorgestelde criteria voor vluchtelingenopvang vast te stellen en als uitgangspunt te nemen voor locatiekeuze;
2. In de turap een bedrag van €36.000 op te nemen en deze te dekken uit de reserve ontheemden.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 11 juni 2024,

Geertruidenberg,

de raad voornoemd,

de griffier,	de voorzitter,
	M. Witte